

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง บรรษัทข้ามชาติจีนในลาวและเวียดนาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พัฒนาการของการลงทุนและรูปแบบการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของบรรษัทข้ามชาติจีนในสปป.ลาวและเวียดนาม ปัจจัยที่สนับสนุนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของบรรษัทข้ามชาติจีนในสปป.ลาวและเวียดนาม และปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของบรรษัทข้ามชาติจีนในสปป.ลาวและเวียดนาม โดยมีการศึกษาวิจัยเชิงสหวิทยาการ ผลการศึกษาพบว่า

พัฒนาการการลงทุนของบรรษัทข้ามชาติจีนในสปป.ลาวและเวียดนาม ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ช่วงเวลา คือ ช่วงแรกของพัฒนาการการออกไปลงทุนของบรรษัทข้ามชาติจีน (ค.ศ.1980-1990) ซึ่งถือเป็นช่วงที่บริษัทจีนเริ่มเข้าไปแข่งขันกับบริษัทท้องถิ่นในสปป.ลาวและเวียดนาม เริ่มจะมีการค้าระหว่างชายแดนจีนกับสปป.ลาวและเวียดนาม มีการลงทุนในการเข้าไปสัมปทานพื้นที่และการให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างถนน การชลประทาน เขื่อน สะพาน เป็นต้น ช่วงที่สอง (ค.ศ. 1991-2000) การผลักดันนโยบายทางเศรษฐกิจของจีนออกสู่โลกภายนอก นโยบายของจีนจะมีความเกี่ยวพันกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) เมื่อ ค.ศ. 1992 จีนได้เข้ามามีบทบาททางเศรษฐกิจในลาวและเวียดนาม เช่น การแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ และการขยายตลาดของสินค้าจีน เป็นต้น และช่วงที่สาม (2001-ปัจจุบัน) จีนได้ลงทุนเพิ่มขึ้น การให้ความเงินช่วยเหลือ เงินกู้ปราศจากดอกเบี้ย และสินเชื่อพิเศษ เพื่อแลกกับโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของจีนในสปป.ลาว เช่น การจัดตั้งโรงงานปูนซีเมนต์ (Laos Vang Vieng Cement Factory) และศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ (National Cultural Centre) ในส่วนการลงทุนของจีนในเวียดนาม เช่น TCL Group และ Lifan Motor เป็นต้น

ปัจจัยการลงทุนของบรรษัทข้ามชาติจีนในสปป.ลาวและเวียดนาม มี 4 ประเด็น คือ (1) ภูมิรัฐศาสตร์ (Geo-Politics) จากยุทธศาสตร์ของจีนในลาวและเวียดนาม โดยการใช้นโยบายการเป็นเพื่อนบ้านที่ดี การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ และการพัฒนาอย่างสันติของจีน (Peaceful development) การสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อการลดกระแสการต่อต้านและหวาดระแวงจีน ขณะเดียวกันจีนกำลังนำมาซึ่งภัยคุกคามทางเศรษฐกิจตามมา เช่น สินค้าจีน ทุนจีน และคนจีน (2) ภูมิเศรษฐศาสตร์ (Geo-Economics) มีการพัฒนาเพื่อให้พื้นที่ชายแดนจีนเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่มีศักยภาพในการเป็นเมืองประตูการค้าที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและเชื่อมโยงกับศูนย์กลางเศรษฐกิจในภูมิภาค (3) ภูมิสังคมและวัฒนธรรม (Geo-Socio-Cultural) จีนมีความใกล้ชิดทางสังคมกับวัฒนธรรมในสปป.ลาวและเวียดนาม ยังเป็นส่วนช่วยให้การลงทุนของบรรษัท

ข้ามชาติจีนเป็นไปอย่างรวดเร็วเช่นกัน และ (4) ภูมิยุทธศาสตร์ (Geo-strategic) การจบลงของสงครามเย็น (Cold War) ซึ่งได้นำมาสู่การเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุนของจีนกับประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ขณะเดียวกันจีนมียุทธศาสตร์โดยให้มณฑลยูนนานเป็นประตูมุ่งลงใต้สู่ภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง และมณฑลกว๋างสีเป็นประตู (Gate Way) สู่อาเซียน

ปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของบริษัทข้ามชาติจีนในสปป.ลาวและเวียดนาม จากการที่ประชาชนของลาวและเวียดนามส่วนหนึ่งยังคงสืบเชื้อสายจีนหรือชาวจีนโพ้นทะเลในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเชิงบวกให้การลงทุนของบริษัทจีนที่ได้รับการยอมรับมากกว่านักลงทุนชาติอื่น ขณะเดียวกันความสัมพันธ์ทางการเมืองด้วยอุดมการณ์สังคมนิยมคอมมิวนิสต์เกิดความใกล้ชิดกันเพิ่มมากขึ้น นโยบายการส่งเสริมการลงทุนทั้งสปป.ลาวและเวียดนามที่เปิดกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะเงินทุนจากจีนเป็นหนึ่งในผู้ลงทุน ที่ได้มีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของสปป.ลาวและเวียดนาม และจีนยังมีความได้เปรียบในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกันกับสปป.ลาวและเวียดนาม จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่เอื้อต่อการเข้ามาของกลุ่มทุนจีนที่เพิ่มมากขึ้น ตั้งแต่จีนได้มียุทธศาสตร์การก้าวออกไปสู่ระดับโลก (Go out Strategy) รวมทั้งภูมิภาคอาเซียน ซึ่งอาจจะนำไปสู่การขยายอิทธิพลและกายคุุคคามจากจีน และยังสามารถนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างจีนกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในอนาคต

III

Abstract

The study of Chinese Multinational Corporations in Laos and Vietnam aimed at the development of investment and foreign direct investment of Chinese multinational corporations in Laos and Vietnam, factors that encourage foreign direct investment of Chinese multinational corporations in Laos and Vietnam, and problems and obstacles to foreign direct investment of Chinese multinational corporations in Laos and Vietnam. This Interdisciplinary Study reported three issues as stated in the objectives as follows:

Development of Chinese corporate investment in Laos and Vietnam can be divided into three phrases. First, the early development of the investment of Chinese multinationals (AD 1980-1990) started when the Chinese companies began to compete with local companies in Laos and Vietnam. It was the period among when China and Laos and Vietnam occurred. The China's Investment in the concession area was to help develop infrastructure such as roads, irrigation, dams, bridges, etc. In the second phase (AD 1991-2000), China's economic policies aimed towards the outside world. China's policies are related to economic cooperation in the Mekong region (GMS) in 1992, when China had to play a role in the economy of Vietnam and Laos, for the pursuit of natural resources, and expansion of the market for Chinese goods. In the third phrase (2001 - present), China has increased investment by providing financial support, Interest-free loan, and extra credit in exchange of the investment of China in Laos, the establishment of a cement plant (Laos Vang Vieng Cement Factory) and the Center for National Culture (National Cultural Centre) in the Chinese investment in Vietnam, such as TCL Group and Lifan Motor, and etc.

The investment of Chinese multinational corporations in Laos and Vietnam is coalesced around four issues: (1) Geo-Politics: by the strategy of China in Laos and Vietnam. The policy covers good neighborliness, Strategic partnership, and development of China's peaceful (Peaceful development) to build trust with neighboring countries. Meanwhile, China is a threat to the economic cost of the two countries in terms of Chinese goods, China capital and the Chinese people; (2) Geo-Economics: by development of the

IV

border area of China as a potential gateway to trade with neighboring countries and link to the economic centers in the region; (3) Geo-Socio-Cultural: Chinese are very close to Laos and Vietnam in terms of social culture. China contributed to the investment of Chinese multinational corporations as well as smooth; and (4) Geo-strategic: The end of the Cold War has led to China's trade and investment with countries in the region through Yunnan Province as the strategic gateway to Mekong Region, and Guangxi as the gateway to ASEAN.

Problems and obstacles to foreign direct investment of Chinese multinational corporations in Laos and Vietnam are also found. Some people of Laos and Vietnam are still Chinese descendants. Therefore, this has a positive impact on the investment of Chinese companies that have been recognized over the other investors. Meanwhile, the political ideology of socialism and communism of the two countries were close related. Policies to promote investment in the Laos and Vietnam are more open to the capital of China as one of the investors. The China' investment has helped stimulates the economic development of Laos and Vietnam. China also has the advantage as the neighbor country of Laos and Vietnam. It is one of the factors contributing to the entry of the increasing Chinese capital. Since China implemented a strategic step into the ASEAN region and the world (Go out Strategy). Although this may lead to expansion and the threat by China, it led to cooperation between China and the ASEAN Economic Community (AEC) in the future.